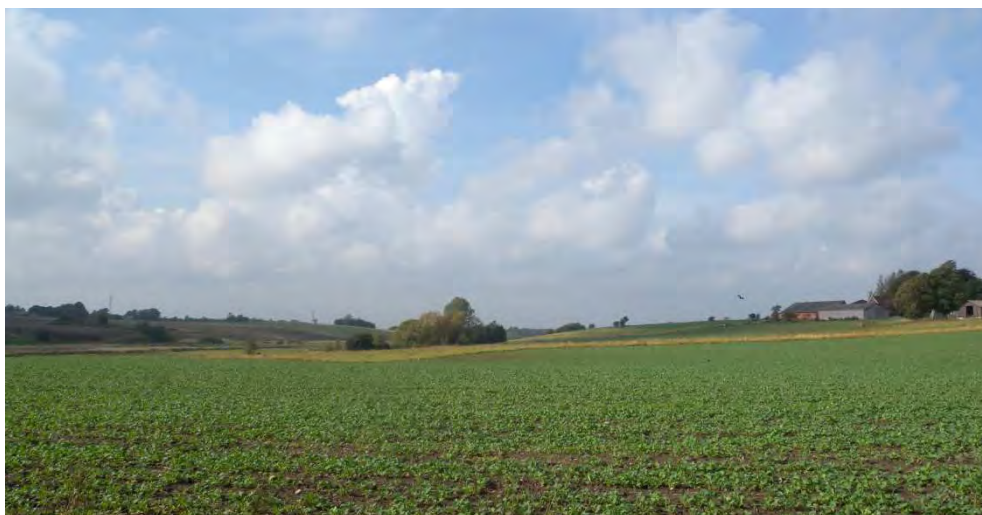

8 Ringsted Å og Suså ådale

BESKRIVELSE

Nøglekarakter

Smeltevandsflodslette og moræneleraflejringer i ådal omgivet af opdyrkede arealer.

Tunneldalen ved Vigersdal Å.

Beliggenhed og afgrænsning

Grænsen mod syd følger Susåens forløb fra øst mod vest, der samtidig udgør grænsen til Næstved Kommune. Imidlertid fortsætter landskabet ind i nabokommunerne Sorø og Næstved, hvor den anden halvdel af ådalen lig-

ger. For den østlige del, hvor Susåen løber, er området afgrænset mod nord af de storbakkede og jævne morænelandskaber. Omkring Ringsted Å udgør bygrænsen til Ringsted en skarp afgrænsning mod øst, og ådalens støt stigende terræn udgør grænsen mod vest. Grænserne følger generelt dalskrænten og er sat, hvor det stigende terræn udjævner sig.

Landskabskarakteren

Denne sydlige del af Ringsted Kommune er karakteriseret ved gennemskærende åer og dalsider med intensiv drift. Ådalenes sider er jævnt skrånende, mens det omkringliggende landskab opleves som et mere kuperet, storbakket landskab. Ådalen fremstår som et bredt bælte med ekstensivt anvendte arealer og en del skovbevoksning, der afgrænser den visuelle sammenhæng på langs i ådalen.

Kombinationen af ekstensive og intensive jordbrugsområder gør, at karakterområdet opleves som et middel skala landskab. Den rumlige afgrænsning er transparent i det meste af området. I ådalene er landskabsrummene mere lukkede.

Landskabskarakterens oprindelse

Landskabets kulturhistoriske spor går langt tilbage. De næringsrige jorde langs med åløb har været væsentlige for såvel græsning som dyrkning af hø til foder i vintermånederne. Lodderne på Susådalens skråninger ligger på tværs af åerne. Denne struktur kan spores tilbage til de tidlige udskiftninger i slutningen af 1700-tallet, hvor gårdene blev flyttet ud af de samlede landsbyer for at ligge mere centralt på de tilhørende marker. Samtidig er der opført husmandssteder ved Ømark, Skovmark og Lillevang.

Lodderne ligger på tværs af ådalen.

Geomorfologi	Naturgrundlag Området er primært bestående af en smeltevandsflodslette dannet under tilbagesmeltning af isen i sidste istid.
Jordtype	Jordbunden i området udgøres i overvejende grad af smeltevandssand og smeltevandsgrus. Herudover er der også moræneleraflejringer iblandet ferskvandstørv og gytje.
Terræn	Terrænet er relativt lavtliggende fra ca. 8 meter over havet op til ca. 25 meter over havet. Langs åerne er der et stigende terræn fra ådalen, nogle steder ganske brat, andre steder stiger terrænet jævnt. Hvor Ringsted Å og Lilleå møder Suså, er ådalene bredde med flade plateau-områder.
Vandelementer	Der findes et moseområde nord for Almstofte. Åerne Lilleå, Ringsted Å og Suså er alle centrale i dette landskabskarakterområde. Torpet Mose i nord mellem jernbane og motorvej indeholder både bevoksning, åbne vandflader og græssede områder og er ligeledes et væsentligt element.

Susåen bugter sig af sted. Her syd for Horsetofte.

Bevoksningsstruktur	Arealanvendelse og landskabselementer Der findes en del små skovpartier og områder med plantagedrift omkring Lilleå, herunder Lunden og et skovparti syd for Englerup. Områdets eneste store skov er det gamle skovparti Råen, der ligger på dalskråningen ved Sørup Herregård.
Dyrkningsform	Der er kombineret intensiv drift på de højereliggende områder og mere ekstensiv anvendelse i de lavereliggende og våde områder. Også skråningerne dyrkes intensivt, mens den ekstensive drift først tager over i selve ådalens bund.

Bebyggelsesstruktur

Vetterslev er den eneste landsby inden for karakterområdet. Landsbyen blev udskiftet ca. 1794. Den øvrige bebyggelse består af landbrugsejendomme, der ligger spredt i landskabet. Der er en del gårde, der ligger på toppen af dalsiderne med smalle lodder ned til åen og større markflader på de bagvedliggende morænejorde. Dette er særligt udtalt øst og vest for Vetterslev samt langs Lilleå.

Kulturhistoriske helheder og enkeltlementer

I den vestligste del af området findes tre gravhøje, der alle ligger på marker. De to er navngivet Hagbards høj og Elmehøj eller Signes høj. Til Hagbards høj knytter sig et kærlighedssagn om Hagbard og Signe. I Råen er intensiteten høj, da der ligger op mod 14 gravhøje samlet i skovområdet. Sneslev Kirke i naboområdet (*10 Ringsted moræneflade med landsbyer og jordbrug*) er generelt synlig i den østlige del af karakterområdet. I Torpet Mose er der firkantede vandhuller og søer efter tørvegravning.

Sneslev Kirke ligger højt i landskabet og kan ses fra store dele af det østlige karakterområde.

Englerupgård ligger, hvor Ringsted å løber ud i Susåen. Der er en stor gård med nogle huse omkring. I tilknytning til Susåen har der været mølleri på Englerupgård siden middelalderen i kraft af en vandmølle. Den nuværende to-etagers møllebygning blev opført i 1803.

Nord for Høm har der også ligget en gammel vandmølle, og der findes i dag et stemmeværk. Her er Ringsted Å opstemmet, hvilket har skabt Møllesøen nord for Høm Møllevej.

Tekniske anlæg

Jernbanen krydser åen vest for Ringsted samt ved Ømark, hvor både Ringsted Å og Susåen krydses. Højspændingsledning i nord-sydgående retning krydser området ved Ømark.

Rumlige og visuelle forhold

Ådalslandskabet er afvekslende som følge af det varierede terræn, der nogle steder er fladt, andre steder med stejle skrænter. Det gør, at landskabets ska-

Oplevelsesrige delområder og enkeltelementer

la er middel, idet der både er mulighed for lange kig henover ådalene, samtidig med at landskabet er mere lukket af bevoksning omkring åerne. Nede i dalene kan skalaen derfor opleves som mindre. Den rumlige afgrænsning er transparent, og landskabet fremstår som sammensat af bebyggelse og vekslende dyrkningsformer.

Landskabet er overordnet stille og visuelt middel roligt. Der kan dog både være visuel og støjmæssig uro omkring de store veje og jernbanen, der krydser gennem området.

Hele strækningen fra Råen forbi Englerupgård, Skovmark, Ømark og Høm kan karakteriseres som et oplevelsesrigt delområde. Der er mulighed for udsigt på tværs af ådalen, og samspillet mellem natur- og kulturgrundlaget afspejles tydeligt af gårdenes beliggenhed på toppen af dalskråningen.

Ringsted Å omkring Englerupgård rummer markante terrænformer i kraft af en stejl skrænt ved åens sydlige bred og græssede enge. Vejen vest for Englerupgård løber langs åen og er markeret af en række gamle træer langs et dige. Mølleriets historie, der går tilbage til middelalderen, og landskabets alder fornemmes i kraft af de ældre træer, stendiger, synlige fortidsminder samt græssede enge.

Området ved Englerupgård er præget af græssede marker og enge, hvor Ringsted Å bugter sig igennem.

Området omkring Lilleåen ved Fredsgårde optræder også som et oplevelsesrigt delområde, da der hersker en særlig ro og terrænformen omkring åen tydeligt træder frem. Samtidig er ådalen præget af ekstensiv anvendelse og tilgroning, mens de skrånende sider hovedsageligt er opdyrkede eller skovklædte.

Tæt ved findes desuden Sneslev Kirke, der ligger markant i landskabet og kan ses på vid afstand. Kirken optræder som et landemærke og fungerer visuelt som et oplevelsesrigt enkeltelement.

Tekniske anlæg, byudvikling eller andre landskabselementer

Bygrænsen til Ringsted er synlig fra det meste af den vestre dalside. Elledningen har kun lokal markant påvirkning. I det meste af området kan man se vindmøller, der er opstillet i de tilstødende landskabsområder, men overordnet opleves landskabet som middel roligt. Jernbanen skærer igennem landskabet og ligger enten på vold eller i afgravning. Den er for en stor del skjult af bevoksning, men den tværgående struktur skiller sig ud.

Elledningen er her synlig, men ikke dominerende.

Nøglefunktioner

Nøglefunktioner, udvikling og planlagte ændringer

Varieret arealanvendelse med skovpartier, græssede marker og intensivt landbrug på dalsiderne er i dag med til at karakterisere området. Græsning, slåning eller dyrkning af dalsiderne er væsentlig for opretholdelse af områdets karakter. Friholdelse af dalsider og -bund fra massiv bevoksning kan også hjælpe til at støtte landskabets karakter.

Udviklingstendenser

Området har ikke udviklet sig meget de sidste 120 år. Det opdyrkede område er ca. det samme, ligesom der også dengang var skov ved Råen og en del små skovpartier ved Lilleå. I forhold til bebyggelsesstrukturen og udbygning er de gamle strukturer stort set ikke ændret.

Derimod er der sket en udbygning af Veterslev, hvor der er opført boliger i den sydlige del af byen, ned mod Susåen. Udviklingen kan kobles til Veterslevs beliggenhed ved hovedvejen mellem Ringsted og Næstved samt nærheden til Susådalene. Afgrænsningen til Ringsted Å har ændret sig væsentligt i takt med udbygning af byen, men det har ikke haft væsentlig indflydelse på landskabet i ådalene.

Planlagte ændringer

Der er ingen eller få ændringer planlagt i dette område. De udpegede områder til byudvikling, vindmøller og erhverv ligger ikke inden for dette karakterområde.

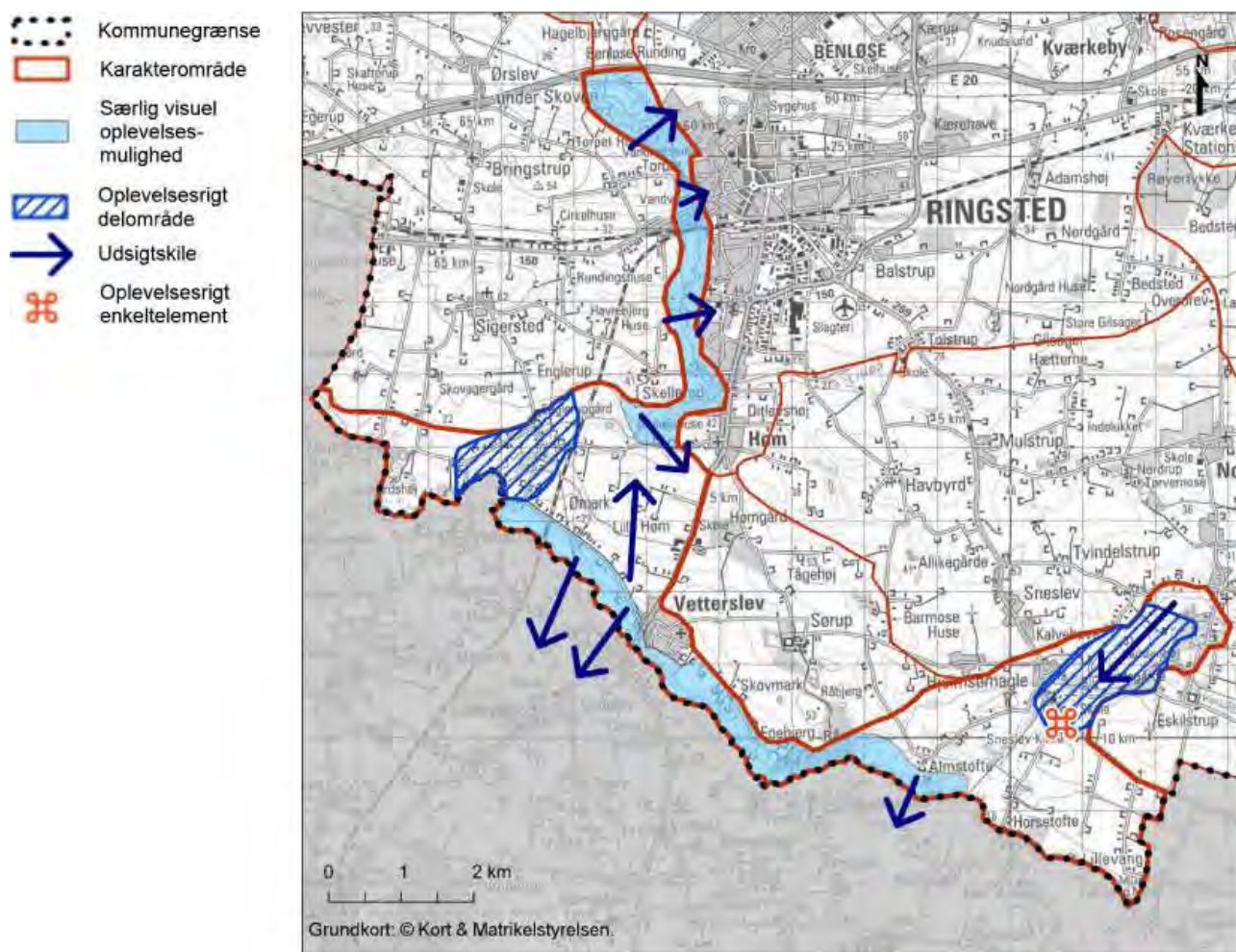
I de tilstødende landskabsområder er der imidlertid udpeget områder til vindmøller og fremtidig byudvikling. Et vindmølleområde er udpeget ved Eskilstrup mod øst, mens to andre er udpeget ved Sørup Herregård og Veterslev.

Vest for Torpet Mose er et område udpeget til fremtidig byudvikling.

VURDERING

Landskabskarakterområdet er afgrænset og karakteriseret af sammenspil mellem naturgrundlaget, arealanvendelsen og de rumlige visuelle forhold. En vurdering af landskabet skal bruges som grundlag for varetagelse af de landskabelige interesser i det fremtidige arbejde med landskabet i Ringsted Kommune.

Vurderingen indeholder en vurdering af de særlige visuelle oplevelsesmuligheder i landskabet samt en angivelse af landskabets sårbarhed i forhold til konkrete udviklingsprojekter.

De særlige visuelle oplevelsesmuligheder og oplevelsesrige delområder i karakterområde 8.

Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Flere steder fra ådalens sider er der mulighed for udsigter på tværs af dalen, hvor landskabet fremstår relativt åbent og uforstyrret. Der er dybde i landskabet, hvor man kan se flere lag, der består af spredt træ- og kratbevoksning og landejendomme. Dette giver landskabet en harmonisk og letforståelig struktur.

Langs med Ringsted Å er der udsigt til Ringsted by, der ligger som en samlet masse med de mange røde tage ned til ådalen. Her udgør bygrænsen også grænsen mellem de to tilstødende karakterområder.

Landskabskarakterens sårbarhed

Der er ikke planlagt ændringer inden for karakterområdet, men der er udlagt vindmølleområder og et område til boligbebyggelse i de tilstødende områder. I dag kan man allerede se flere vindmøller fra karakterområdet, og Ringsted bykant er en væsentlig del af den visuelle oplevelse langs Ringsted Å. Landskabskarakteren vurderes at være robust over for sådanne ændringer i det visuelle billede, såfremt der ikke placeres vindmøller på randen af ådalene, hvor de kan komme til at virke meget dominerende.

Særligt sårbare områder

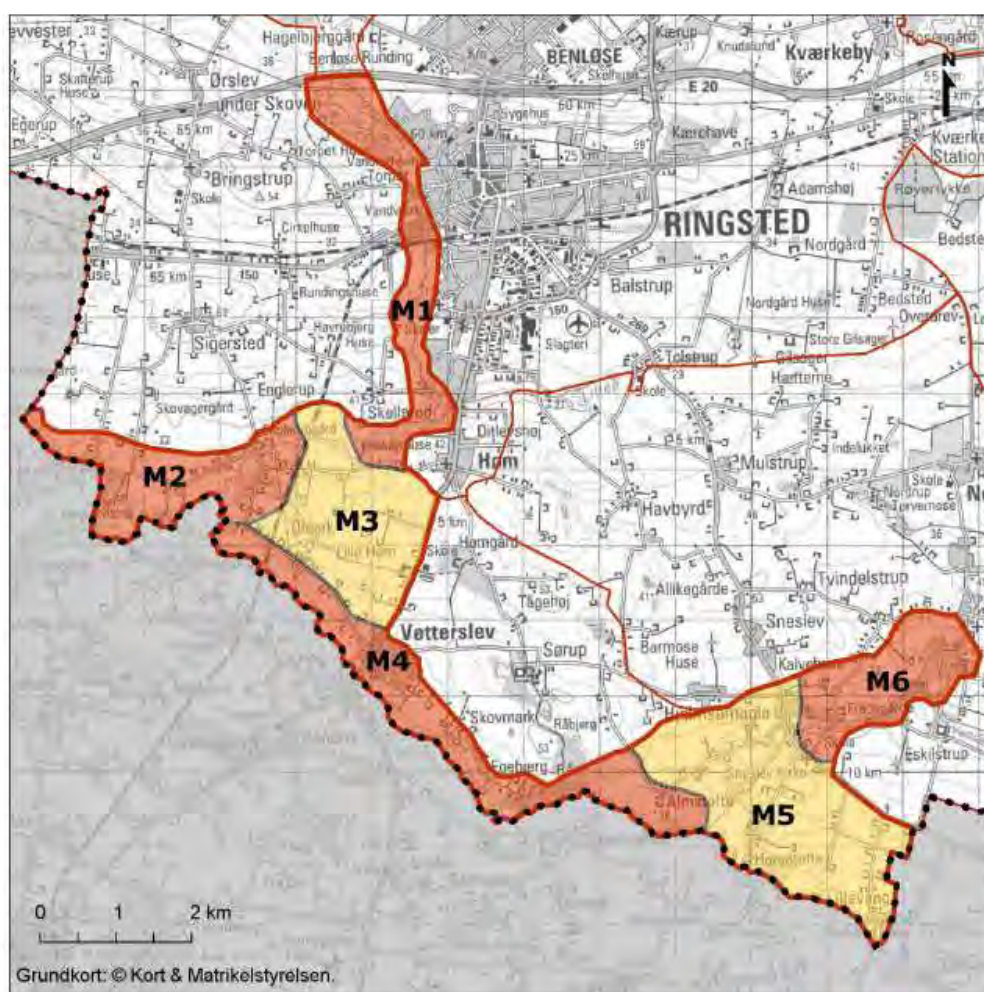
Hele ådalssystemet er sårbart, men det gælder særligt langs Susåen og Ringsted Å, hvor terrænforskellene er mere udtalte end omkring Lilleå. Hvor der er markant terræn, er landskabet sårbart over for ændringer i dyrkningsform og graden af bevoksning og bebyggelse. Den visuelle sammenhæng på tværs af ådalen samt den relativt åbne karakter giver udsigts- og oplevelsesmuligheder, der vil svækkes ved markant mere bevoksning i ådalssystemet.

FREMTIDIG PLANLÆGNING OG FORVALTNING

Den fremtidige planlægning og forvaltning tager udgangspunkt i kortlægningen af landskabskarakteren samt overvejelser omkring landskabskarakterens tilstand og styrke i de udpegede delområder.

For delområderne er det nedenfor angivet, om karakteren skal beskyttes, vedligeholdes, udvikles eller forbedres. Der kan også forekomme overlap mellem disse forskellige strategiske mål inden for et karakterområde. Endelig angives en række tiltag, handlinger og initiativer, som bør enten begrænses eller igangsættes for at imødekomme den ønskede udvikling for hvert delområde.

- Kommunegrænse
- Karakterområde
- Vedligeholde
- Beskytte

De strategiske mål for delområder i karakterområde 8.

M1 - beskytte

M1 skal beskyttes. Landskabet inden for delområdet er særligt karakteristisk, idet ådalen her er smal og med veldefinerede skråninger. I bunden af ådalen er der flere steder våde områder, bl.a. det store moseområde Torpet Mose. I hele delområdet er der mulighed for visuelle oplevelsesmuligheder, der er knyttet til det åbne land mod vest og Ringsteds bykant mod øst.

Anbefalede handlinger og initiativer:

- › Den visuelle forbindelse på tværs af tunneldalen er stærk og skal beskyttes, hvilket kan ske ved friholde delområdet for yderligere bevoksning.
- › Den landbrugsmæssige anvendelse af de vestlige skrænter bør understøttes, så det åbne præg opretholdes og terrænformerne fortsat tydeligt kan opleves.

M2 - beskytte

M2 skal beskyttes, da ådalen her fremstår særligt karakteristisk og da landskabet i delområdet er i god tilstand. Den brede ådal er præget af ekstensiv anvendelse og omkring Englerupgård og den gamle vandmølle, er et område med særlige oplevelsesmuligheder udpeget.

Anbefalede handlinger og initiativer:

- › Langs Sigerstedvej tæt ved Englerup Mølle, er vejen omkranset af ældre vejtræer, der medvirker til at gøre området særligt karakteristisk. Ældre vejtræer, sten- og jorddiger skal så vidt muligt bevares, da det styrker det kulturhistoriske landskab og landskabskarakterens oprindelse.
- › Naturværdierne og den ekstensive anvendelse skal understøttes, samtidig med at den åbne karakter med fordel for landskabet kan opretholdes. Ådalen skal beskyttes ved f.eks. at begrænse tilgroning og krat.

M3 - vedligeholde

M3 er præget af landbrugsmæssig drift og fremstår som et plateau med dalsider mod hhv. Ringsted Å og Susåen. Landskabet i delområdet er mindre karakteristisk, men i god tilstand og skal derfor vedligeholdes. Særligt mod Susåen refererer bebyggelsen langs Ømarksvej historisk set til ådalen og de muligheder de våde, men frodige jorder gav.

Anbefalede handlinger og initiativer:

- › Det bør sikres, at der ikke beplantes yderligere omkring Ringsted Å, så åens betydning for landskabet kan opretholdes og eventuelt udbygges.
- › Strukturen med hel eller delvist bevoksede sten- og jorddiger på tværs af ådalen kan med fordel opretholdes. Strukturen opleves tydeligt og vidner om tidligere tiders jordbrug knyttet til landbrugsejendommene, der ligger på striben på Ømarksvej.

M4 - beskytte

M4 skal beskyttes, da landskabet i delområdet er særligt karakteristisk med de forholdsvis stejle dalsider og Susåen, der bugter sig af sted i den forholdsvis smalle ådal. Tilstanden er samtidig god, da delområdet stort set er friholdt for tekniske anlæg og der er en god tilknytning til landskabskarakterens oprindelse, hvilket ses ved strukturer såsom veje, bebyggelsens placering og sten- og jorddiger.

Anbefalede handlinger og initiativer:

- › Den visuelle forbindelse på tværs af tunneldalen er stærk og skal beskyttes, hvilket kan ske ved friholde delområdet for bevoksning.
- › Den landbrugsmæssige anvendelse af de vestlige skrænter bør understøttes, så det åbne præg opretholdes og terrænformerne fortsat tydeligt kan opleves.
- › Veterslev opleves i dag som en afgrænset landsby, på kanten af Suså. Ved at undgå spredt byggeri i randen af byen og yderligere bebyggelse på den skrånende dalside, kan denne karakter opretholdes.
- › Strukturen med hel eller delvist bevoksede sten- og jorddiger på tværs af ådalen langs såvel Ømarksvej som Skovmarksvej kan med fordel opretholdes. Strukturen opleves tydeligt og vidner om tidligere tiders jordbrug knyttet til landbrugsejendommene, der ligger på stribe på Ømarksvej.

M5 - vedligeholde

M5 skal vedligeholdes. Der er tale om et karakteristisk delområde i god tilstand, hvor der dels findes landbrugsejendomme og jordbrug, dels ekstensivt anvendte områder i forbindelse med Lilleå og de tilløbende åer. Der findes en del sten- og jorddiger og enkelte små skovbevoksninger. En stor del af området er lavtliggende, mens terrænet skråner op mod Hjelmsømagle og Sneslev Kirke.

Anbefalede handlinger og initiativer:

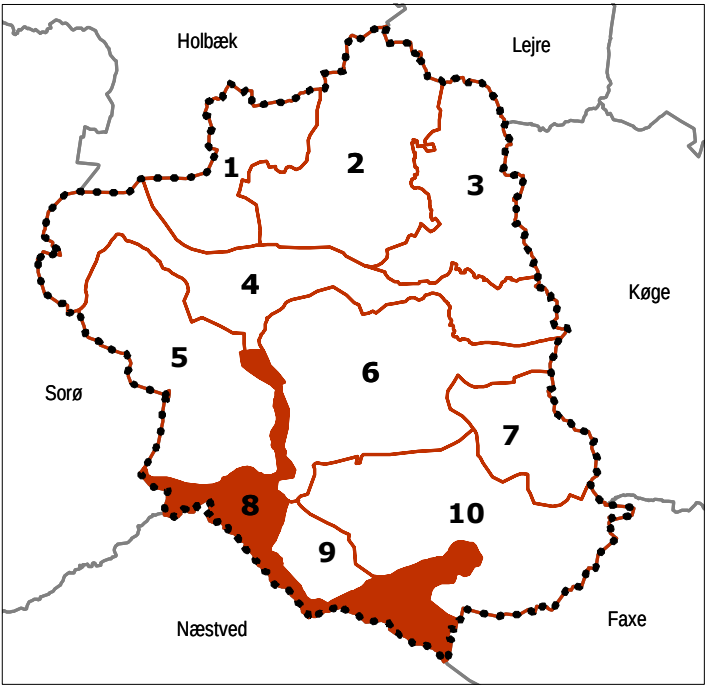
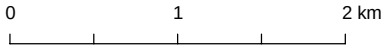
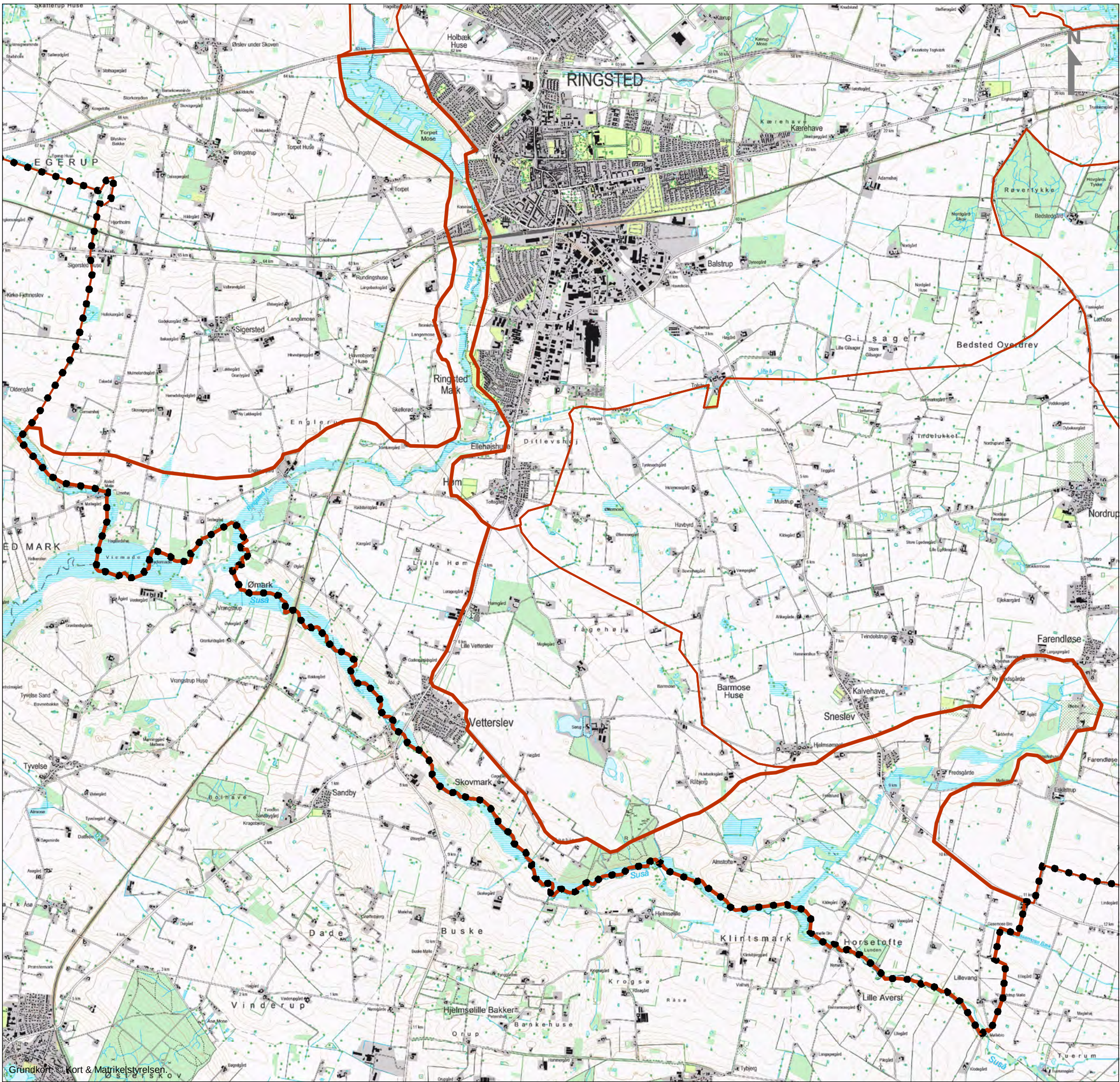
- › Delområdets karakter, der er knyttet til det flade, åbne landskab, med begrænset bevoksning, skal vedligeholdes ved at undgå yderligere tilplantning eller større sammenhængende skovrejsningsområder.
- › Det bør sikres, at der ikke beplantes yderligere omkring Ringsted Å, så åens betydning for landskabet kan opretholdes og eventuelt udbygges.
- › Strukturen med hel eller delvist bevoksede sten- og jorddiger på tværs af det flade landbrugsområde kan med fordel opretholdes. Strukturen opleves tydeligt og vidner om tidligere tiders jordbrug.

M6 - beskytte

M6 skal beskyttes, da området her fremstår særligt karakteristisk og i god tilstand. Terrænformerne er ikke så stejlt skrånende som omkring dele af Susåen, men de mere jævnt faldende dalsider byder på oplevelser, ikke mindst af den naturprægede dalbund. Det meste af delområdet er desuden udpeget som et oplevelsesrigt delområde, og der er udsyn til Sneslev Kirke fra nordøst.

Anbefalede handlinger og initiativer:

- › Den landbrugsmæssige anvendelse af de vestlige skrænter bør understøttes, så det åbne præg opretholdes og terrænformerne fortsat tydeligt kan opleves.
- › Naturværdierne og den ekstensive anvendelse i ådalen bør understøttes, da det ekstensive præg i ådalen virker som kontrast til de opdyrkede dalsider, hvorfra der er udsigtsmuligheder. Ådalen rummer såvel tilgroede områder og skovbevoksning, som mere åbne afgræssede områder. Denne skiftende karakter skal søges opretholdt.

Ringsted Kommune Landskabskarakteranalyse

Oversigtskort Landskabskarakterområde 8 Ringsted Å og Suså ådale

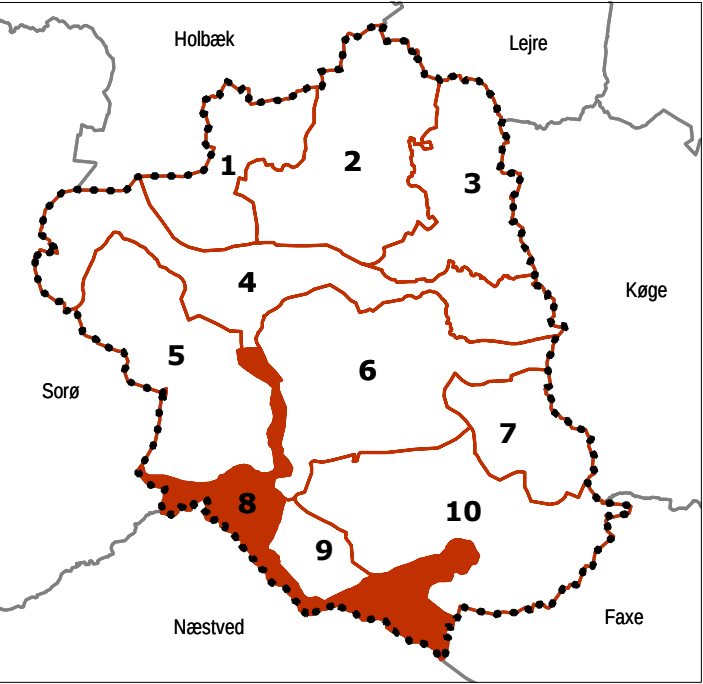
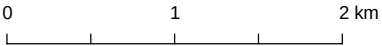
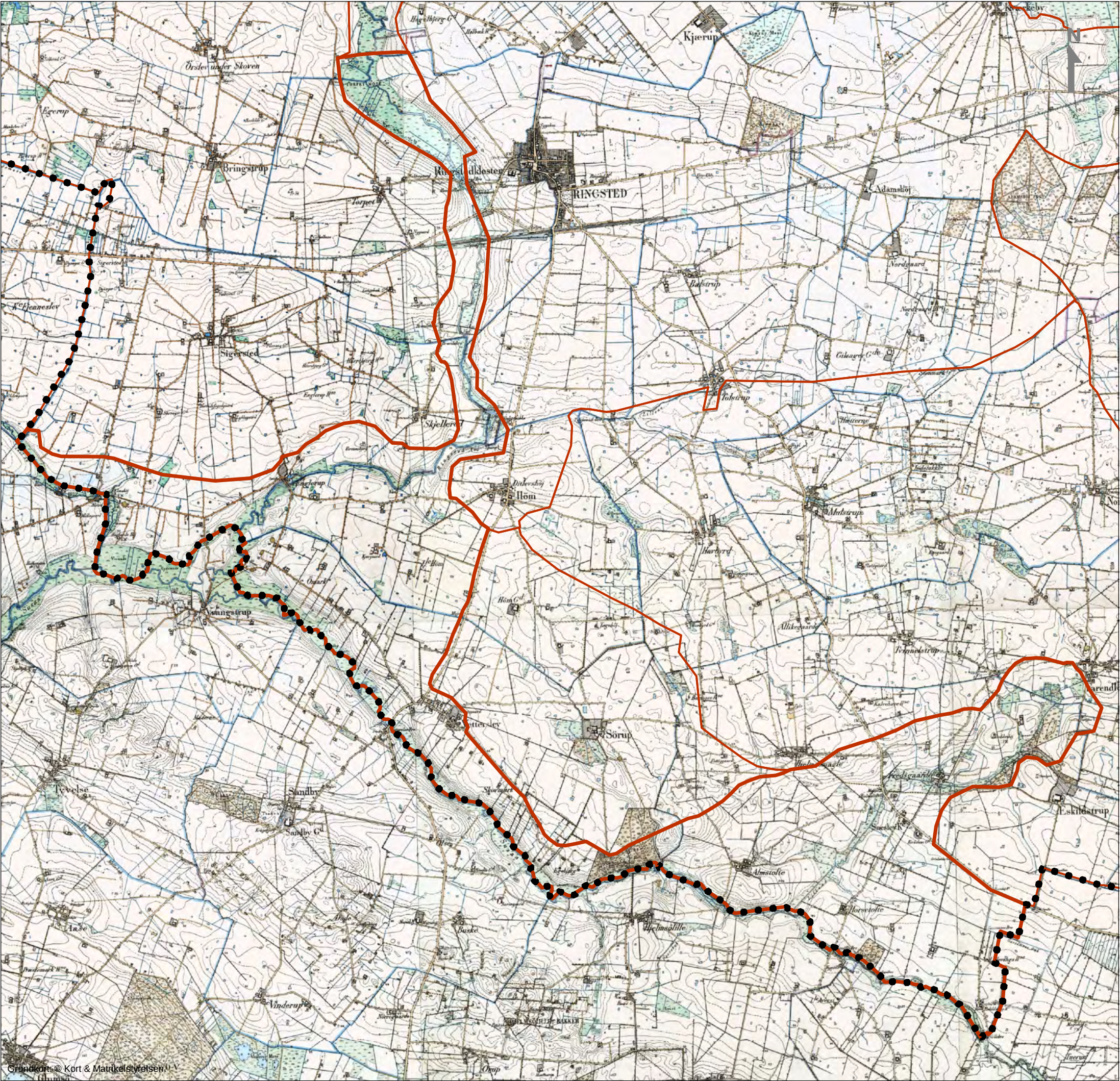
O:\A030000\A0324853_Pdoc\GIS\Kortbilag\Bilag 8-1 Oversigtskort.WOR

COWI

COWI A/S
Parallevej 2
2800 Kongens Lyngby

Telefon 56 40 00 00
cowi@cowi.dk
www.cowi.dk

ATR nr.:	A032485
Tegn/Udarb.	BJO / LHJN
Kontr.	AKJO
Godk.	LHJN
Mål	1:45.000 (A3)
Dato	25. jan. 2013
Dokument nr.	
Rev.	
Bilag 8-1	0

Ringsted Kommune
Landskabskarakteranalyse

Høje målebordsblade
Landskabskarakterområde 8
Ringsted Å og Suså ådale

O:\A030000\A032485\3_Pdoc\GIS\Kortbilag\Bilag 8-2 Høje målebordsblade.WOR

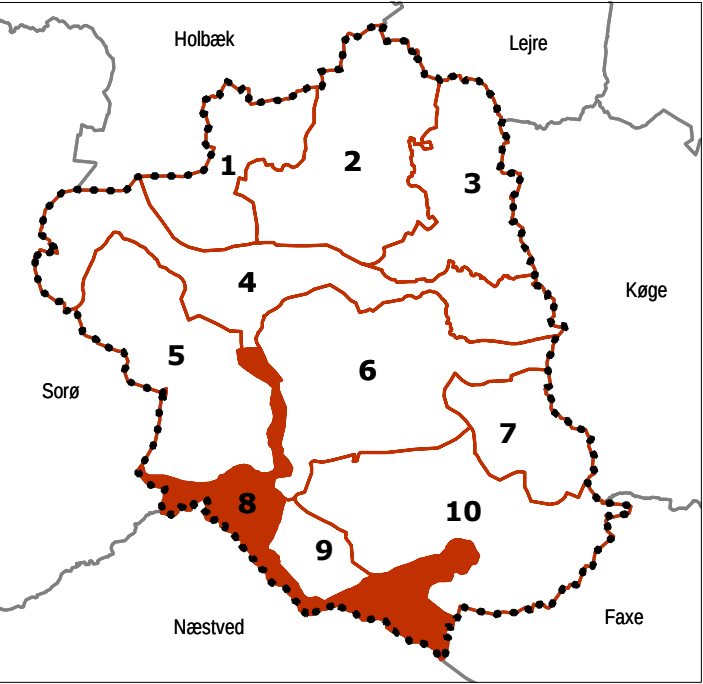
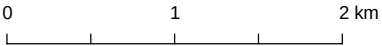
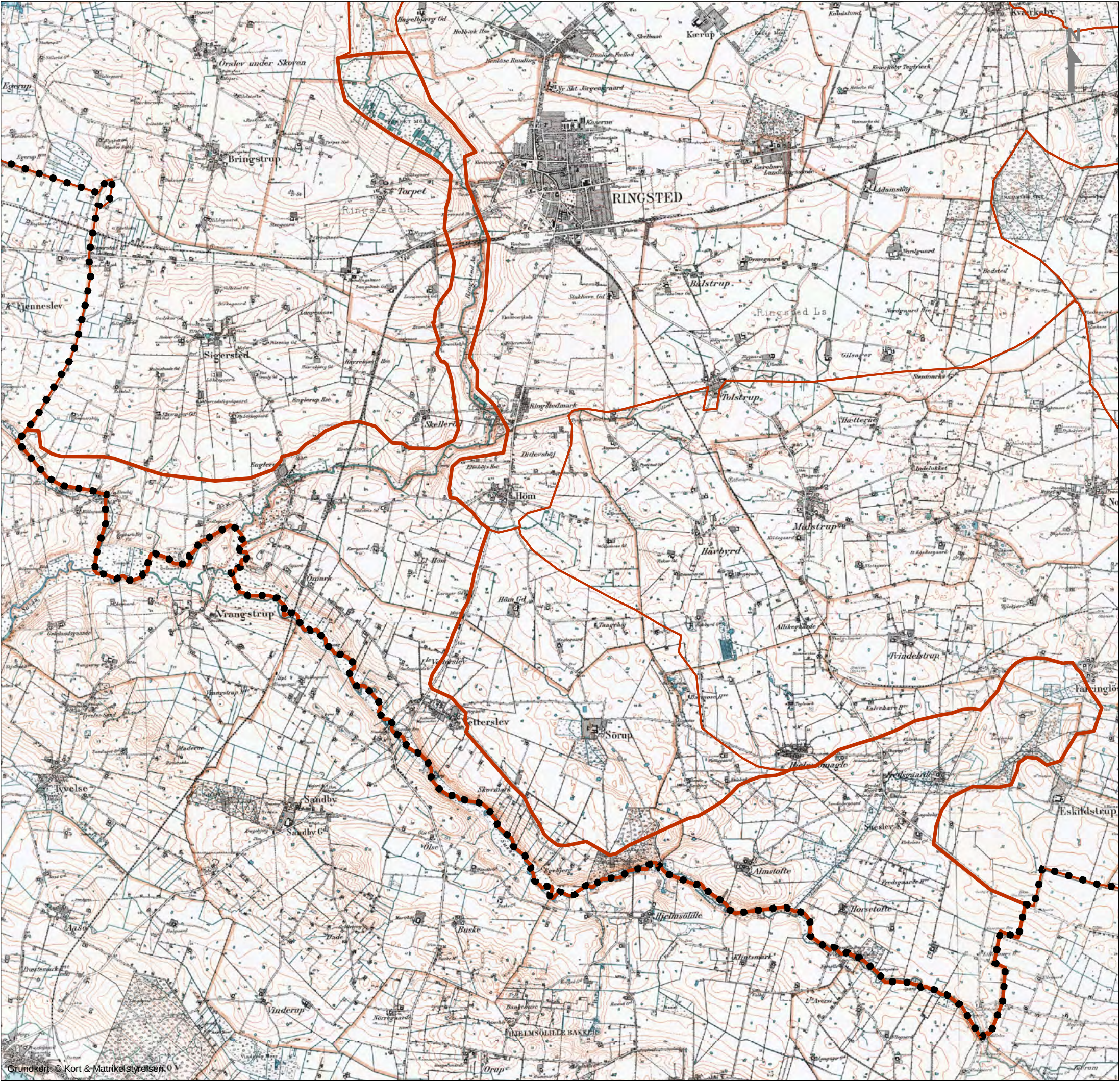
ATR nr.:	A032485
Tegn./Udarb.	BJO / LHJN
Kontr.	AKJO
Godk.	LHJN
Mål	1:45.000 (A3)
Dato	25. jan. 2013

COWI

COWI A/S
Parallevej 2
2800 Kongens Lyngby

Telefon 56 40 00 00
cowi@cowi.dk
www.cowi.dk

Dokument nr.	Rev.
Bilag 8-2	0

Ringsted Kommune
Landskabskarakteranalyse

Lave målebordsblade
Landskabskarakterområde 8
Ringsted Å og Suså ådale

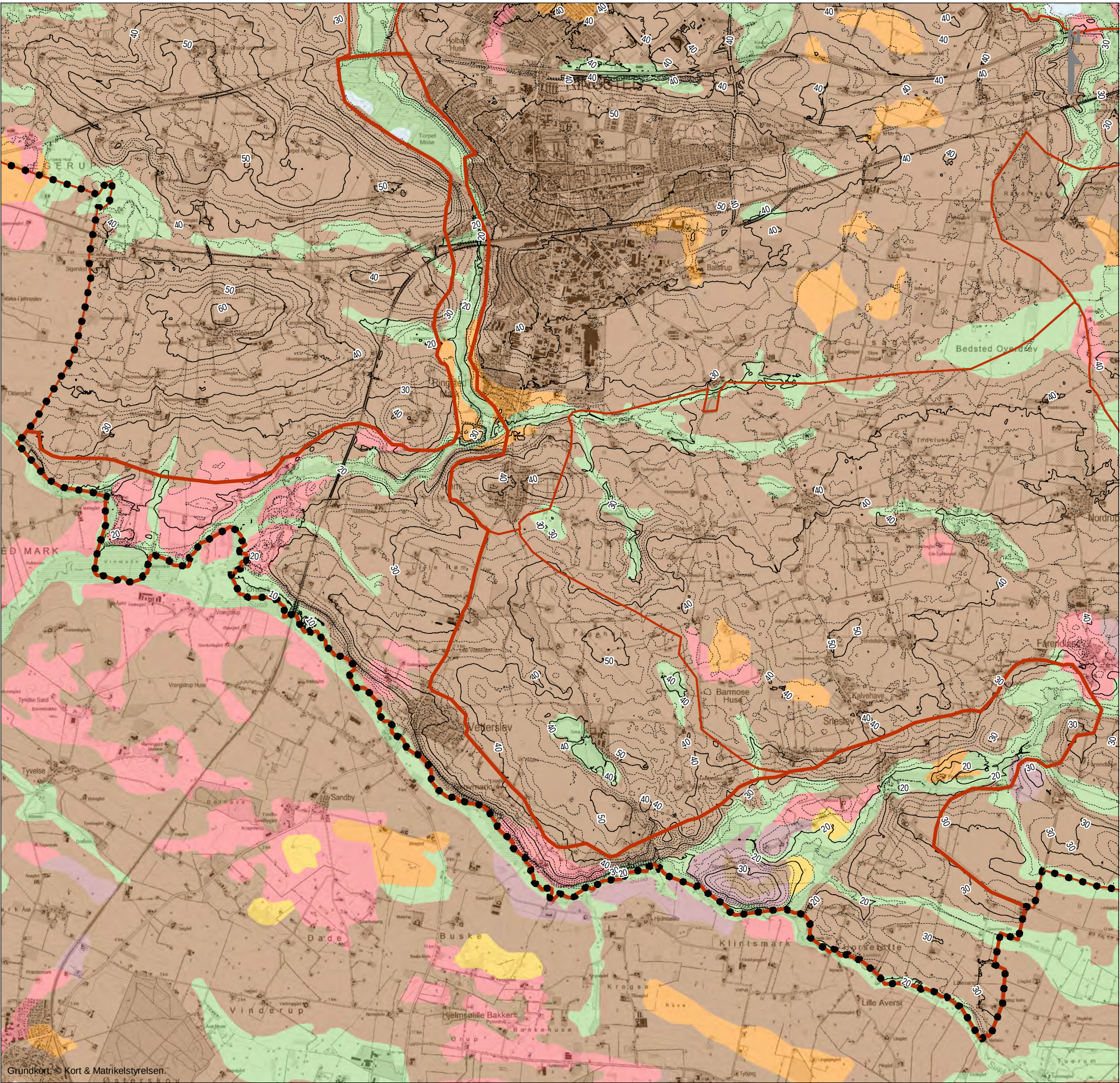
O:\A030000\A032485\3_Pdoc\GIS\Kortbilag\Bilag 8-3 Lave målebordsblade.WOR

COWI

COWI A/S
Parallevej 2
2800 Kongens Lyngby

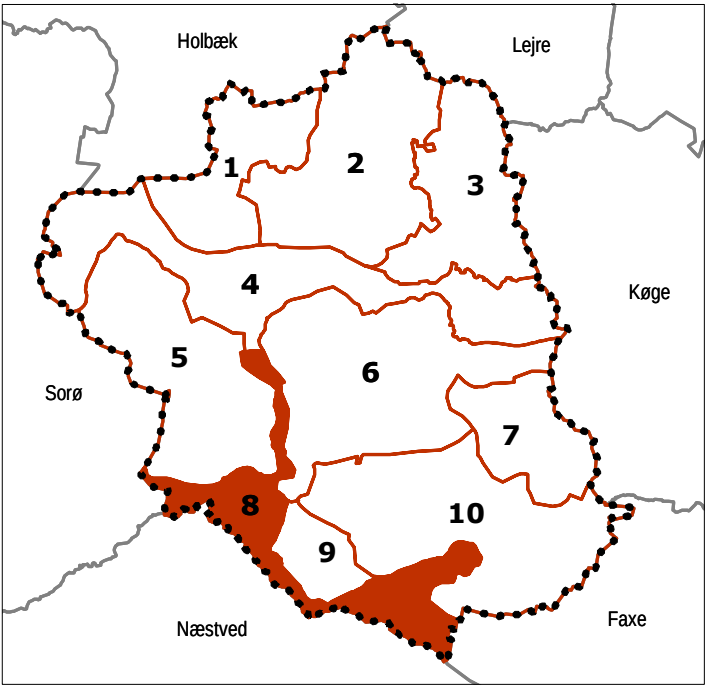
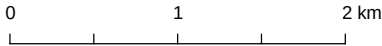
Telefon 56 40 00 00
cowi@cowi.dk
www.cowi.dk

ATR nr.:	A032485
Tegn./Udarb.	BJO / LHJN
Kontr.	AKJO
Godk.	LHJN
Mål	1:45.000 (A3)
Dato	25. jan. 2013
Dokument nr.	Rev.
Bilag 8-3	0

Jordarter:

- Flyvesand (ES)
- Ferskvandsdannelser (FS)
- Marsk (HV)
- Marint sand og ler (HS)
- Strandvolde (HG)
- Moræne sand og grus (MS)
- Moræneler (ML)
- Smeltevandssand og -grus (DS)
- Smeltevandsler (DL)
- Ekstramarginale aflejringer (TS)
- Ældre havaflejringer (YS)
- Prækvartære bjergarter
- Søer (SØ)
- Fyld, havne, dæmninger, diger m.m.

Ringsted Kommune
Landskabskarakteranalyse

Jordart	ATR nr.:	A032485
Landskabskarakterområde 8	Tegn./Udarb.	BJO / LHJN
Ringsted Å og Suså ådale	Kontr.	AKJO
O:\A030000\A032485\3_Pdoc\GIS\Kortbilag\	Godk.	LHJN
Bilag 8-4 Jordart.WOR	Mål	1:45.000 (A3)
	Dato	25. jan. 2013
COWI A/S	Dokument nr.	Rev.
Parallevej 2		
2800 Kongens Lyngby	Bilag 8-4	0
Telefon 56 40 00 00		
cowi@cowi.dk		
www.cowi.dk		